

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Γενική Δ/ση Περιβαλλοντικής Πολιτικής
Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας
Τμήμα Προστατευόμενων Περιοχών

Έργο

Εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, Σύνταξη Προεδρικών Διαταγμάτων Προστασίας και Σχεδίων Διαχείρισης για τις Περιοχές του Δικτύου Natura 2000
(Έργο ΕΠΜ)

Μελέτη

Μελέτη 4: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Θεσσαλίας

Οριστικό Τεύχος ΕΠΜ 1^{ης} ομάδας περιοχών Παράρτημα Α, Κεφαλαίου 5

Μέτρα διαχείρισης σύνθετης Περιοχής Προστασίας Βιοποικιλότητας Όρους Όσσας (ELBA 14207)

Ανάδοχος:

ECO-CONSULTANTS S.A.
BABIZOS - ZANNAKH MELETEΣ- EPEYNEΣ A.E.

Αετιδέων 5, 15561 Χολαργός, Τηλ.: 210 6540120, Fax: 210 6561004
E-mail: info@eco-consultants.gr, Website: www.eco-consultants.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΑΣΗ Ο.Ε.
εταιρεία μελετών

Αλ. Μιχαηλίδη 3, 546 40, Θεσσαλονίκη
Τ. +30 2310 85 14 84, Φ. +30 2310 84 13 37
URL www.HellenicForests.gr

Νοέμβριος 2024

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.	ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Για τη διαχείριση των τύπων οικοτόπων που αποτελούν βοσκήσιμες γαίες σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο (ΦΕΚ Α'164/2015, ΦΕΚ Β' 2331/2017, ν. 998/79, ν. 4351/2015) σε εθνικό επίπεδο απαιτείται η εκπόνηση Οριστικών Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης, τα οποία θα καθορίζουν την κατά χώρο και χρόνο τάξη της βόσκησης, σύμφωνα με την βοσκοϊκανότητα του κάθε τόπου έπειτα από δειγματοληψίες για τον υπολογισμό της παραγωγής της κάθε βοσκήσιμης γαίας. Στο πλαίσιο των μελετών αυτών θα καθορίζονται οι απαγορεύσεις, τα ειδικά μέτρα διαχείρισης αλλά και τα απαραίτητα έργα βελτίωσης των βοσκοτόπων. Για το σκοπό αυτό έχουν ανατεθεί και εκπονούνται ειδικές μελέτες.

Σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές (ΦΕΚ Β' 2331/2017) «Σε περιοχές όπου υπάρχει πρόσφατη χαρτογράφηση της βλάστησης με τη μεθοδολογία των Τύπων Οικότοπων του Δικτύου Φύση/Natura 2000 (π.χ. σε Εθνικά Πάρκα), ο μελετητής καλείται να λάβει υπόψη του τη χαρτογράφηση αυτή και να την αξιοποιήσει σε συνδυασμό με τη μεθοδολογία που θα επιλέξει και να αντιστοιχήσει τους υφιστάμενους Τύπους Οικότοπων με τους τύπους λιβαδικής βλάστησης (ποολίβαδα, φρυγανολίβαδα, θαμνολίβαδα, δασολίβαδα) της περιοχής μελέτης». Επομένως στο πλαίσιο των εν λόγω μελετών θα ταξινομηθούν οι αντίστοιχοι τύποι οικοτόπων και θα προταθούν τα ειδικά μέτρα και περιορισμοί για τη διαχείρισή τους.

Για την περιοχή της Π.Ε. Λάρισας έχουν εκπονηθεί Προσωρινά Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης από την Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Έρευνας - Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, στα οποία γίνεται εκτίμηση της βοσκοϊκανότητας και βοσκοφόρτωσης των εκτάσεων και το ισχύον νομικό πλαίσιο προβλέπει την ενσωμάτωσή τους στα Οριστικά Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης.

Οι βοσκήσιμες γαίες οι οποίες περιέχονται σε δασικά οικοσυστήματα τα οποία διαχειρίζονται σύμφωνα με δασοπονικές μελέτες, υπάγονται στις διατάξεις και τους όρους διαχείρισης της ΚΥΑ 1058/71977/2017 – Προδιαγραφές ΔΣΒ (ΦΕΚ Β' 2331/2017) μετά τη λήξη των περιορισμών βόσκησης. Στις περιπτώσεις που μη δημόσιες δασικού χαρακτήρα εκτάσεις υπάγονται σε περιοχές ευθύνης διαφορετικών Δασικών Υπηρεσιών, η εποπτεία ελέγχου γίνεται σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από τη δασική νομοθεσία διατάξεις.

Για τη βόσκηση σε κηρυγμένες αναδασωτέες εκτάσεις λόγω πυρκαγιάς, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 107 του ν.δ. 86/1969 (ΦΕΚ 7 Α'), όπως αντικαταστάθηκαν με την περ. 4 της παρ. 7 του άρθρου 60 του Ν. 4264/2014 και ισχύουν.

Τα προτεινόμενα από το Δ.Σ.Β. έργα για τη διαχείριση και βελτίωση των βοσκήσιμων γαιών, εκτελούνται κατόπιν έγκρισης των αντίστοιχων κατά κατηγορία, δασοτεχνικών ή δασοπονικών μελετών, οι οποίες προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία, όπως ισχύει και εφαρμόζεται κάθε φορά και κατόπιν εξασφάλισης τυχόν άλλων εγκρίσεων και αδειών που προβλέπονται.

Αναφορικά με τη διαχείριση των βοσκήσιμων γαιών σε επίπεδο λιβαδικού τύπου οικοτόπου, οι απειλές που υφίστανται οι εν λόγω εκτάσεις αποτελούν κυρίως αποτέλεσμα της έλλειψης οργάνωσης της βοσκής χωρικά και χρονικά στην ευρύτερη περιοχή αλλά και σε εθνικό επίπεδο.

Στην περιοχή μελέτης υπάρχει ένας λιβαδικός τύπος οικοτόπου προτεραιότητας, ο 6220* (GR 1420004, GR 1430002, GR 1420014, GR 1430006).

Απαιτούμενο για την προστασία και διατήρηση των λιβαδικών τύπων οικοτόπων (δασολίβαδα, θαμνολίβαδα, ποολίβαδα) είναι η απογραφή/υπολογισμός – ως μελέτη βάσης – της βοσκοϊκανότητας και της βοσκοφόρτωσης με την εκπόνηση Οριστικών Διαχειριστικών Σχεδίων βόσκησης.

Στις ορεινές και δασωμένες ΖΕΠ της Ανατολικής Θεσσαλίας (GR1420008, GR1420007, GR1420006, GR1430008), στις κορυφές και στα μεγαλύτερα υψόμετρα, βρίσκονται λιβαδικοί τύποι οικοτόπων όπως 4090, 6170, 5110 που χρησιμοποιούνται ως βοσκότοποι. Λόγω υποβόσκησης από αρτιοδάκτυλα (ιθαγενή ή κτηνοτροφικά) υπάρχει τάση υποκατάστασης της βλάστησής τους από άλλα είδη φυτών με αποτέλεσμα η έκταση των λιβαδικών τύπων να μειώνεται ισόποσα με την αύξηση των άλλων τύπων. Η διατήρηση της βλάστησης των λιβαδικών τύπων οικοτόπων συμβάλει και στη διατήρησης φιλοξενούν ενδημικών φυτών και πανίδας. Με συντηρητική θεώρηση για τη

διατήρηση των λιβαδικών τύπων οικότοπων απαιτείται οι μελέτες διαχείρισης της βόσκησης να προνοούν την ενίσχυση της βόσκησης από ιθαγενή ή κτηνοτροφικά ζώα.

Οι τύποι οικότοπων 5340, 5350, 91M0, 6220 σε λοφώδεις εξάρσεις των πεδινών ΖΕΠ (GR1420011, GR1420012, GR1420013) υπερβόσκονται. Οι τύποι αποτελούν νησίδες φυσικής βλάστησης και σε αυτές υπάρχει καταγεγραμμένη παρουσία μόνιμων πτηνών όπως *Alectoris graeca*, *Bubo bubo*, *Buteo buteo*, και μεταναστευτικών όπως *Accipiter brevipes*, *Buteo rufinus*, *Calandrella brachydactyla*, *Circaetus gallicus*, *Coracias garrulus*, *Pernis ptilorhynchus*. Για τους τύπους αυτούς απαιτείται η βόσκηση να μην υπερβαίνει τη βοσκοϊκανότητα.

Η Διαχείριση των δασών και των δασικών εκτάσεων προβλέπεται από το ισχύον νομικό πλαίσιο να εκτελείται από τη Δασική Υπηρεσία σε εφαρμογή εγκεκριμένων Διαχειριστικών Μελετών που συντάσσονται σύμφωνα με τις Προσωρινές Πρότυπες Τεχνικές Προδιαγραφές της ΚΥΑ 158072/1120/1965, όπως τροποποιήθηκαν με την ΚΥΑ 166780/1619/2018. Στο πλαίσιο των Διαχειριστικών Μελετών μελετάται το δασικό οικοσύστημα αναφορικά με την παραγωγικότητά του, την κατάσταση εξέλιξης, τις πιέσεις και τους κινδύνους που το απειλούν καθώς και τις προοπτικές αξιοποίησής του με γνώμονα την αειφορία των καρπώσεων και του οικοσυστήματος.

Όσον αφορά την ταξινόμηση και την περιγραφή της δασικής βλάστησης χρησιμοποιείται επιστημονικά έγκυρη περιγραφή και ταξινόμηση των ζωνών και των Ειδών βλάστησης. Οι επιμέρους φυτικές διαπλάσεις που απαντώνται στην περιοχή μελέτης αναφέρονται βάσει των ζωνών βλάστησης όπως αυτές έχουν περιγραφεί από τον Σ. Ντάφη (1973) και τους Horvat, I, V. Glavac & H. Ellenberg (1973) ή/και των ορόφων βλάστησης όπως αυτοί έχουν περιγραφεί από το Γ. Μαυρομμάτη (1980).

Εφόσον τμήμα ή το σύνολο της έκτασης της υπό μελέτης περιοχής ανήκει στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών NATURA2000, για την εν λόγω έκταση γίνεται αναφορά στους τύπους φυσικών οικότοπων, η έκταση των οποίων εμπεριέχεται εξ' ολοκλήρου ή τμηματικά στην περιοχή μελέτης, όπως περιγράφονται στο Παράρτημα Ι του άρθρου 20 της ΚΥΑ 37338/1807/Ε103/2010 «για τον καθορισμό μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικότοπων/ενδιαιτημάτων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ» (Β' 1289/28.12.1998). Ομοίως γίνεται αναφορά στους οικότοπους ενός Είδους και στα Είδη που περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα ΙΙ, ΙV και V του άρθρου 20 της ανωτέρω ΚΥΑ. Επίσης λαμβάνονται υπόψη οι στόχοι διατήρησης και προστασίας των προστατευόμενων περιοχών, που έχουν καθοριστεί από το πρόγραμμα Εποπτείας και Αξιολόγησης της κατάστασης διατήρησης Ειδών και τύπων οικότοπων στην Ελλάδα, καθώς και τα αποτελέσματα αυτού και οι οδηγίες που έχουν δοθεί κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 1650/86 και 3739/2011.

Ειδικά για τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) και σε ότι αφορά τους δασοκομικούς χειρισμούς σε αυτές, λαμβάνονται υπόψη όσα ορίζει το άρθρο 5στ της ΚΥΑ 37338/1807/Ε103/2010 με τίτλο «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικότοπων/ενδιαιτημάτων της...». Αντίστοιχα τηρούνται υποχρεώσεις και δεσμεύσεις που τίθενται από τη θεσμοθέτηση περιοχών ως προστατευόμενες, με οποιοδήποτε καθεστώς προστασίας, όπως τα Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ).

Στο Δασικό Σχέδιο Διαχείρισης εξετάζονται επιπροσθέτως οι κίνδυνοι και ζημιές που μπορεί να προκύψουν στα δάση και δασικές εν γένει εκτάσεις της υπό μελέτη περιοχής από την κλιματική αλλαγή, την εισβολή και χωροκατακτητική εξάπλωση ξένων Ειδών, τη λειψυδρία, τις δασικές πυρκαγιές, καταιγίδες και άλλες φυσικές καταστροφές, ώστε να προτείνονται αντίστοιχα προληπτικά, κατασταλτικά, διαχειριστικά και δασοπολιτικά μέτρα, δίνοντας προτεραιότητα στην πρόληψη των αρνητικών επιπτώσεων, με σκοπό τη διατήρηση, βελτίωση και αποκατάσταση της ανθεκτικότητας και της πολυλειτουργικότητας των δασικών οικοσυστημάτων.

Επιπλέον, όσον αφορά τους δασικούς τύπους οικότοπων, η ισχύουσα δασική νομοθεσία και η δασολογική επιστήμη ορίζουν την αειφορική διαχείρισή τους, η οποία εκφράζεται μέσα από τις Διαχειριστικές μελέτες των Δασών. Τυχόν ζητήματα οπισθοδρόμησης των δασικών οικοσυστημάτων δεν προκύπτουν από την έλλειψη θεσμικών ή νομοθετικών διαδικασιών αλλά από την απουσία πόρων για την εφαρμογή και επιτήρηση που απαιτείται για την εφαρμογή των διαχειριστικών μελετών καθώς και για την εκπόνηση των τελευταίων.

Σε δασικούς τύπους οικοτόπων (91M0, 9110, 9270) στους οποίους είναι καταγεγραμμένη η παρουσία δρυοκολαπτών (*Dryocopus martius*, *Dendrocopos leucotos*, *Dendrocopos syriacus*, *Leiorhynchus medius*, *Picus canus*) και ξυλοφάγων ασπονδύλων σκόπιμο είναι στις διαχειριστικές μελέτες των δασών να λαμβάνεται μέριμνα για τη διατήρηση ορισμένων μεγάλων σε ηλικία δένδρων και τη μη απομάκρυνση -κατά την υλοτομία- ορισμένων νεκρών και γέρικων δένδρων. Η διατήρηση των μεγάλων σε ηλικία δένδρων συντελούν και στο φώλιασμα πτηνών όπως *Ciconia nigra*, *Hieraaetus pennatus*, *Accipiter brevipes*, *Ficedula semitorquata*, κ.ά.

Στις διαχειριστικές μελέτες δασών αντιμετωπίζονται και τα απόκρημνα βράχια και βραχώδη πρηνή (8140, 8210), διότι αποτελούν χώρους αναπαραγωγής αρπακτικών.

Για τη διαχείριση των ποταμών απαιτείται και η διαχείριση των υδάτων καθώς και της παραποτάμιας βλάστησης, αποτελούμενη από ποώδη (6420, 72A0), θαμνώδη (92D0) ή δασώδη βλάστηση (92A0, 92D0, 92C0).

Η διαχείριση των υδάτων (ποσότητα, ποιότητα) εμπίπτει κυρίως στην αρμοδιότητα των περιφερειακών διευθύνσεων υδάτων και των ΤΟΕΒ (όπου υπάρχουν). Η διαχείριση της κοίτης των ποταμών και της παραποτάμιας βλάστησης εμπίπτει στην αρμοδιότητα των δασικών αρχών και των δήμων.

Όσον αφορά τα ποτάμια της περιοχής, στον Πηνειό, τον Τιταρήσιο και τον Ελασσονίτη, όλοι οι τύποι οικοτόπων που εξαρτώνται από τον υδροφόρο τους, και αναφέρονται παραπάνω, θεωρούνται ότι ανήκουν στην διαχειριστική ενότητα των ποταμών διότι αναπτύσσονται σε προσχώσεις που έχουν εναποτεθεί από τους ποταμούς, και ανήκουν γεωμορφολογικά σε ποτάμιο σύστημα. Οι όχθες από προσχώσεις είναι ευαίσθητες στη διάβρωση, πρέπει να προστατευτούν και η προστασία των όχθων εξασφαλίζεται ακριβώς από την παραποτάμια βλάστηση που υποστηρίζουν, σε θετική αλληλεπίδραση.

Τα μέτρα προστασίας του παραπάνω ποτάμιου συστήματος περιέχουν, την κατά προτεραιότητα αστυνόμευση από λαθρουλοτομίες και παράνομες αμμοληψίες. Ακόμα θα πρέπει να ρυθμίζονται τα περάσματα από τα κοπάδια λόγω πιθανών τοπικών καταστροφών των όχθων από υπερβολικά πατήματα.

Η παρόχθια βλάστηση (92C0, 92D0, 92A0), οι κλάδοι των ποταμών (3280) και τα υγρά λιβάδια (6420) στα χαμηλότερα υψόμετρα και στις πεδινές ΖΕΠ (GR1420009, GR1420011, GR1420012, GR1420013, κ.ά.) εξασφαλίζουν την ύπαρξη παρυδάτιων πτηνών με καταγεγραμμένη παρουσία, όπως *Alcedo atthis*, *Ardea cinerea*, *Ardea alba*, *Egretta garzetta*, *Fulica atra*, *Ciconia nigra*, *Plegadis falcinellus*, *Riparia riparia*, κ.ά καθώς και των θηρευτών τους όπως του *Circus aeruginosus*. Για τη διατήρηση των τύπων αυτών απαιτείται η προστασία τους από εκχερσώσεις.

Επιπλέον, απαιτείται ο έλεγχος της αλιείας και ο περιορισμός της ρύπανσης στα τμήματα του Πηνειού ποταμού όπου υπάρχει καταγεγραμμένη παρουσία των ιχθύων *Barbus sperchiensis*, *Alosa fallax* και *Romanogobio elimeius*.

Η διαχείριση των ακτών αφορά ειδικά τις αμώδεις παραλίες (1210, 2110, 2120, 2220) που είναι ευαίσθητες στη συμπίεση του εδάφους από ποδοπατήματα επισκεπτών, διελεύσεις οχημάτων και πρόχειρες παραθεριστικές υποδομές. Αφορά επίσης στις λιμνοθάλασσες (1050*). Έχουν αρκετή ανάπτυξη στις εκβολές του Πηνειού (ΖΕΠ) και στην ΕΖΔ Σκιάθου, που περιέχει και το δάσος κουκουναριών. Στις άλλες ΕΖΔ, οι ακτές είναι κυρίως βραχώδεις. Στην ΕΖΔ του Πήλιου έχουν καταγραφεί και χαρτογραφηθεί από το ΕΚΧΑ Α.Ε. εκτάσεις του 1210, με επίσημη ονομασία «Μονοετής βλάστηση μεταξύ των ορίων πλημμυρίδας & αμπώτιδας», που αφορά στην Ελλάδα τη βλάστηση που κατακτά τα υπολείμματα οργανικής ύλης που έχει μεταφερθεί από τα κύματα της θάλασσας. Ο τύπος αυτός στην ΕΖΔ GR1430001 του Πηλίου περιλαμβάνεται στους εθνικούς στόχους προστασίας. Πρέπει να σημειωθεί ότι τέτοιος τύπος οικοτόπου υπάρχει και στην ΕΖΔ Μαυροβούνι, αλλά δεν αναφέρεται στο σχετικό ΤΕΔ.

Μέτρα διαχείρισης απαιτούνται και για τα σπήλαια, για τα οποία τεκμηριώνεται η σημασία τους για σημαντικά είδη ζώων (χειρόπτερα, ασπόνδυλα) τα οποία κινδυνεύουν από ενδεχόμενη μελλοντική τουριστική τους ανάπτυξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

1. ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	Μελέτη διαχείρισης της βόσκησης στα ανωδασικά λιβάδια
2. ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	MD_ELBA14207_CA05_01
3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	CA05 : Προσαρμογή της χορτοκοπής της βόσκησης κ.ά
4. ΤΥΠΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	Άλλο Μέτρο διατήρησης οικότοπων
5. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	Στη μελέτη διαχείρισης της βόσκησης των τύπων οικότοπων 4090 και 5210 (ανωδασικά λιβάδια) να ληφθεί μέριμνα ώστε να μην μεταβληθεί η έκταση και η δομή τους, λόγω υποβόσκησης. Η διατήρηση της βλάστησης των τύπων αυτών συμβάλλει και στη διατήρηση ενδημικών φυτών και πανίδας. Επίσης, να διερευνηθεί η σκοπιμότητα εισαγωγής και ενίσχυσης των φυσικών πληθυσμών αρτιοδάκτυλων όπως των <i>Capreolus capreolus</i> (ζαρκάδια), <i>Dama dama</i> (πλατώνια), ο μεταβολισμός και οι συμπεριφορές των οποίων εξασφαλίζονται στον τύπο 4090. Εναλλακτικά ή συμπληρωματικά η βόσκηση μπορεί να ασκείται από οικόσιτες αίγες. Περιοχή εφαρμογής: Η έκταση του τύπου 4090, είναι 966,3 Ha και εμπίπτει στην ζώνη B6 (ΖΠΦ) και είναι κοινή στην ΕΖΔ και ΖΕΠ. Η έκταση του τύπου 5210 είναι 2.693,86 Ha στην ΕΖΔ και 2702,5 στην ΖΕΠ και εμπίπτει στη ζώνη ΖΠΦ- B7 και σε τμήμα της ζώνης ΖΔΟΕ -Γ, βόρεια της Σπηλιάς.
6. ΣΤΟΧΟΣ ΜΕΤΡΟΥ :	Διατήρηση της έκτασης και δομής τύπων οικότοπων
7. ΩΣ ΠΙΕΣΗ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	A10 : Εκτατική βόσκηση ή βόσκηση μικρότερη της προδιαγραφείσας
8. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΜΕΤΡΟ	ΕΖΔ Αισθητικό Δάσος Όσσας (GR1420003) ΖΕΠ Όρος Όσσα (GR1420007)
9. ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΟΥ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΕΤΑΙ/ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	24.8 Βόσκηση
10. ΤΥΠΟΙ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ	4090: Ορενά μεσογειακά χέρσα εδάφη με ακανθώδεις θάμνους 5210: Δενδροειδή <i>Matorrals</i> με <i>Juniperus spp.</i>
11. ΕΙΔΗ ΦΥΤΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ	Φυτά ενδημικά και προστατευόμενα από το Π.Δ. 67/81. <i>Πτηνά Alectoris graeca graeca, Bubo bubo, Hieraaetus pennatus</i>
12. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Μεσοπρόθεσμο
13. ΧΡΟΝΙΚΟ ΒΑΘΟΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3-6 έτη
14. ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΆΛΛΑ ΜΕΤΡΑ	Μέτρο Διαχείρισης βόσκησης στον τύπο 5350 (ψευδομακκί)
15. ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ	
16. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ	Μέτρια
17. ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΥΠΑΑΤ / Γενική Δ/νση Δασών Θεσσαλίας (έγκριση)
18. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Εκπονείται με ανάθεση από το ΥΠΑΑΤ
19. ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)
20. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΠΑ) & Ταμείο Συνοχής
21. ΘΕΣΜΙΚΕΣ Η ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Υλοποίηση Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης
22. ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ (ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ)	Το ΥΠ.Α.Α.Τ. ανέθεσε στις Περιφέρειες της χώρας την εκπόνηση Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης (ΔΣΒ). Η Προγραμματική Σύμβαση του Έργου «Εκπόνηση Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης σε επίπεδο ΠΕ στην περιοχή ευθύνης Περιφέρειας Θεσσαλίας» μεταξύ του ΥΠ.Α.Α.Τ. και των Αναδόχων υπογράφηκε το έτος 2021. Το Έργο αφορά στη σύνταξη ενός ΔΣΒ για κάθε Π.Ε. της Περιφέρειας Θεσσαλίας, δηλαδή τη σύνταξη τεσσάρων Υποέργων, για συνολική έκταση 6.251.927,68 στρεμμάτων με συνολικό προϋπολογισμό 2.813.387,706 € (0,36 €/στρέμμα ή 0,45 €/στρέμμα με ΦΠΑ. Στην ΠΕ Λάρισας αφορά στη σύνταξη του Υποέργου 2, προϋπολογισμού 1.025.858,916 €.

1. ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	Μελέτη διαχείρισης της βόσκησης στο ψευδομακκί
2. ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	MD_ELBA14207_CA05_02
3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	CA05 : Προσαρμογή της χορτοκοπής της βόσκησης κ.ά
4. ΤΥΠΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	Άλλο Μέτρο διατήρησης οικότοπων
5. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	Στη μελέτη διαχείρισης της βόσκησης του οικότοπου 5350 (ψευδομακκί) να οριστεί η βοσκοϊκανότητα ώστε να περιοριστεί η υπερβόσκηση ως μέτρο διατήρησης πτηνών. Η μελέτη περιλαμβάνει απογραφή της φυσιогνωμίας, της χρήσης και του παραγωγικού δυναμικού των βοσκήσιμων γαιών, εκτίμηση της βοσκοϊκανότητάς τους χωρικά και της λιβαδικής κατάστασής τους. Στην συνέχεια γίνεται διαίρεση των βοσκήσιμων γαιών σε λιβαδικές μονάδες οι οποίες κατανέμονται στους κτηνοτρόφους ώστε να εξοικονομείται η χρήση τους. Παράλληλα προσδιορίζονται οι επεμβάσεις βελτίωσης που κρίνονται απαραίτητες για τη διατήρηση και επαύξηση της βοσκοϊκανότητάς τους (έργα υποδομής, βελτιώσεις της βλάστησης). Περιοχή εφαρμογής: Δυτικές υπώρειες της Όσσας, προς την πλευρά της Θεσσαλικής πεδιάδας. Η συνολική έκταση του οικότοπου 5350 είναι 758,56 Ha και αφορά τμήμα της ζώνης ΖΔΟΕ- Γ8 .
6. ΣΤΟΧΟΣ ΜΕΤΡΟΥ :	Διατήρηση της έκτασης και δομής του οικότοπου ψευδομακκί (5350).
7. ΩΣ ΠΙΕΣΗ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	A09 Εντατική βόσκηση ή υπερβόσκηση
8. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΜΕΤΡΟ	ΖΕΠ Όρος Όσσα (GR1420007)
9. ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΟΥ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΕΤΑΙ/ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	24.8 Βόσκηση
10. ΤΥΠΟΙ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ	5350: Ψευδομακκί
11. ΕΙΔΗ ΦΥΤΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ	<i>Bubo bubo</i> , <i>Alectoris graeca</i>
12. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Μεσοπρόθεσμο
13. ΧΡΟΝΙΚΟ ΒΑΘΟΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3-6 έτη
14. ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΆΛΛΑ ΜΕΤΡΑ	Μέτρο Διαχείρισης βόσκησης ανωδασικών λιβαδιών ΕΖΔ GR1420003/ ΖΕΠ GR1420007
15. ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ	
16. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ	Μέτρια
17. ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΥΠΑΑΤ / Γενική Δ/ση Δασών Θεσσαλίας (έγκριση)
18. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Εκπονείται με ανάθεση από το ΥΠΑΑΤ
19. ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)
20. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΠΠΑ) & Ταμείο Συνοχής
21. ΘΕΣΜΙΚΕΣ Η ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Υλοποίηση Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης
22. ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ (ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ)	Το ΥΠ.Α.Α.Τ. ανέθεσε στις Περιφέρειες της χώρας την εκπόνηση Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης (ΔΣΒ). Η Προγραμματική Σύμβαση του Έργου «Εκπόνηση Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης σε επίπεδο ΠΕ στην περιοχή ευθύνης Περιφέρειας Θεσσαλίας» μεταξύ του ΥΠ.Α.Α.Τ. και των Αναδόχων υπογράφηκε το έτος 2021. Το Έργο αφορά τη σύνταξη ενός ΔΣΒ για κάθε Π.Ε. της Περιφέρειας Θεσσαλίας, δηλαδή τη σύνταξη τεσσάρων Υποέργων, για συνολική έκταση 6.251.927,68 στρεμμάτων με συνολικό προϋπολογισμό 2.813.387,706 € (0,36 €/στρέμμα ή 0,45 €/στρέμμα με ΦΠΑ). Στην ΠΕ Λάρισας αφορά στη σύνταξη του Υποέργου 2, προϋπολογισμού 1.025.858,916 €.

**«Μελέτη 4: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Θεσσαλίας»
ΕΠΜ 1ης ομάδας περιοχών, Μέτρα διαχείρισης σΠΠΒ όρους Όσσας**

1. ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	Διατήρηση νεκρών και γέρικων δένδρων και διάκενων στα δάση οξιάς
2. ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	MD_ELBA14207_CB05_01
3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	CB05 : Προσαρμογή/αλλαγή πρακτικών διαχείρισης και εκμετάλλευσης δασών
4. ΤΥΠΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	Άλλο Μέτρο διατήρησης οικοτόπων
5. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	Στη μελέτη δασικής διαχείρισης των οικοτόπων 9110 και 9130 (δάση οξιάς) να προσδιοριστεί το μέγεθος διατήρησης νεκρών και γέρικων δένδρων καθώς και διάκενων. Κατά τις εργασίες συγκομιδής πρέπει να αφήνεται μεγαλύτερη ποσότητα υλοτομηθέντων δένδρων στις συστάδες, διότι αποτελούν χώρους αναπαραγωγής ξυλοφάγων ασπόνδυλων. Με τη σημερινή διαχείριση τα δάση οξιάς εμφανίζουν ομοιόμορφη ηλικιακή κατανομή, χωρίς πολλά ώριμα δένδρα και διάκενα με συνέπεια το μειωμένο πλούτο και αφθονία τους. Σύμφωνα με τον Δασικό Κώδικα, είναι υποχρεωτική, η σύνταξη ανά 10ετία Διαχειριστικής Μελέτης δασών η οποία συντάσσεται είτε από την Δασική Υπηρεσία ή ανατίθεται σε δασολόγους μελετητές, με προδιαγραφές βάσει της Υ.Α. 166780/1619/2018 (Β' 1420/25.4.2018). Οι κατευθύνσεις της Ε.Ε., αλλά και η Εθνική Στρατηγική για τα Δάση (όσον αφορά την προσαρμογή των δασικών οικοσυστημάτων στην κλιματική αλλαγή), αποθαρρύνουν την εγκατάλειψη των δασών και υπαγορεύουν την ανάγκη ορθολογικής- αειφορικής διαχείρισής τους. Η παλαιότερη κυρίαρχη αντίληψη της οικονομικής λειτουργίας του δάσους (αειφορία των καρπώσεων- ξυλοπαραγωγής) μετεξελίχθηκε σταδιακά στην άποψη ότι η αειφορία δεν πρέπει να επικεντρώνεται μόνο στο ξύλο, αλλά να καλύπτει το σύνολο των δασικών λειτουργιών (διαχείριση «Πολλλαπλής Χρήσης των Δασών»). Περιοχή εφαρμογής: Η έκταση του τύπου 9110 είναι 472,31 Ha ενώ του τύπου 9130 είναι 5.071,38 Ha, και εμπίπτουν σε τμήμα της ζώνης ΖΔΟΕ- Γ8 .
6. ΣΤΟΧΟΣ ΜΕΤΡΟΥ :	Διατήρηση και βελτίωση οικοτόπων ασπόνδυλων
7. ΩΣ ΠΙΕΣΗ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	B07: Απομάκρυνση των νεκρών και ασθενών δένδρων συμπεριλαμβανομένων και των υπολειμμάτων αυτών
8. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΜΕΤΡΟ	ΕΖΔ Αισθητικό Δάσος Όσσας (GR1420003)
9. ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΟΥ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΕΤΑΙ/ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	24.1 Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές αλιευτικές κ. ά εκμεταλλεύσεις
10. ΤΥΠΟΙ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ	9110: Δάση οξιάς από Luzulo-Fagetum 9130 : Δάση οξιάς με Asperulo - Fagetum
11. ΕΙΔΗ ΦΥΤΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ	Ξυλοφάγα Ασπόνδυλα
12. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Μεσοπρόθεσμο
13. ΧΡΟΝΙΚΟ ΒΑΘΟΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3-6 έτη
14. ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΜΕΤΡΑ	Μέτρο δασικής διαχείρισης GR1420001
15. ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ	
16. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ	Μέτρια
17. ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Γενική Δ/νση Δασών Θεσσαλίας
18. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	55.000 € (με παραδοχή μέσης τιμής 1 €/στρέμμα)
19. ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ)
20. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)
21. ΘΕΣΜΙΚΕΣ Η ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Υλοποίηση σχεδίων δασικής διαχείρισης
22. ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ (ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ)	

1. ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	Περισυλλογή αδέσποτων σκύλων
2. ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	MD_ELBA14207_ CG03_01
3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	CG03: Μείωση των επιπτώσεων του εμπλουτισμού θηραμάτων και αλιευμάτων για το κυνήγι και την αλιεία κλπ CG02 : Διαχείριση θήρας κ.ά.
4. ΤΥΠΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	Διοικητικό
5. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	Το μέτρο αυτό αποσκοπεί στην μείωση της όχλησης της αυτόχθονης πανίδας από την παρουσία αδέσποτων σκύλων εντός της Ελεγχόμενης Κυνηγητικής Περιοχής Όσσας. Προβλέπει την περισυλλογή των αδέσποτων σκύλων και τη μεταφορά τους στα δημοτικά κυνοτροφεία (ενδιαπήματα ζώων του Ν. 604/1977 με ενσωματωμένες τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις των διατάξεων του Ν.4711/2020) όπως προβλέπει ο Ν. 4039/2012, Α' 15) έναντι ανταλλάγματος (35 €/άτομο). Περιοχή εφαρμογής: Ελεγχόμενη Κυνηγητική Περιοχή Όσσας, κυρίως στις χαμηλές υπώρειες. Αφορά έκταση περίπου 5400 Ha που εμπίπτει σε τμήμα της Ζώνης ΖΔΟΕ- Γ8.
6. ΣΤΟΧΟΣ ΜΕΤΡΟΥ :	Διατήρηση και μη όχληση της προστατευόμενης πανίδας
7. ΩΣ ΠΙΕΣΗ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	G07 Κυνήγι
8. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΜΕΤΡΟ	ΕΖΔ Αισθητικό Δάσος Όσσας (GR1420003)
9. ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΟΥ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΕΤΑΙ/ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	
10. ΤΥΠΟΙ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ	91M0 : Πανωνικά-βαλκανικά δάση τουρκικής δρυός-κοινής δρυός 5210 : Δενδροειδή Mattoral με Juniperus spp. 9340 : Δάση με Quercus ilex και Quercus rotundifolia
11. ΕΙΔΗ ΦΥΤΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ	Προστατευόμενα είδη πανίδας
12. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Μεσοπρόθεσμο
13. ΧΡΟΝΙΚΟ ΒΑΘΟΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	1-3 έτη
14. ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΆΛΛΑ ΜΕΤΡΑ	
15. ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ	
16. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ	Υψηλή
17. ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Δήμοι Τεμπών και Αγιάς
18. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	5.000 € (με παραδοχή 35€/άτομο)
19. ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	Πράσινο ταμείο
20. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) & Ταμείο Συνοχής)
21. ΘΕΣΜΙΚΕΣ Η ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	
22. ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ (ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ)	

**«Μελέτη 4: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Θεσσαλίας»
ΕΠΜ 1ης ομάδας περιοχών, Μέτρα διαχείρισης σΠΠΒ όρους Όσσας**

1. ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	Εμπλουτισμός ΕΚΠ Όσσας με ιθαγενή είδη
2. ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	MD_ELBA14207_CG03_02
3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	CG03: Μείωση των επιπτώσεων του εμπλουτισμού θηραμάτων και αλιευμάτων για το κυνήγι και την αλιεία κλπ CG02 : Διαχείριση θήρας κ.ά
4. ΤΥΠΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	Άλλο Μέτρο διατήρησης ειδών
5. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	Το μέτρο αυτό αποσκοπεί στην μείωση των επιμιξιών των επιδημητικών ειδών με μη ιθαγενή (εκτρεφόμενα) είδη στην Ελεγχόμενη Κυνηγητική Περιοχή (ΕΚΠ) Όσσας. Οι εμπλουτισμοί της Ελεγχόμενης Κυνηγητικής Περιοχής (ΕΚΠ) Όσσας να γίνονται μόνο με ιθαγενή είδη, π.χ. με την ορεινή πέρδικα ή πετροπέρδικα <i>Alectoris graeca graeca</i> και όχι με τη νησιώτικη <i>Alectoris chukar</i>, της οποίας η εκτροφή και τεχνητή αναπαραγωγή είναι ευκολότερη σε σχέση με αυτή της ορεινής. Τα θηράματα προς εμπλουτισμό, να προέρχονται από νομίμως λειτουργούντα εκτροφεία θηραμάτων (κρατικά, ιδιωτικά ή εκτροφεία Κυνηγετικών Συλλόγων) ή από άτομα συλληφθέντα από το φυσικό περιβάλλον. Οι εμπλουτισμοί να προγραμματίζονται και διενεργούνται από ή υπό τον έλεγχο και εποπτεία των αρμόδιων Δασικών υπηρεσιών μετά από την έκδοση πιστοποιητικού καταλληλότητας απελευθέρωσης. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία¹, μόνο ένα ποσοστό 1-10 % των απελευθερώσεων πτηνών επιβιώνει για περισσότερο από 3 μήνες και μπορεί να δημιουργήσει μικρές ομάδες πτηνών. Περιοχή εφαρμογής: Ελεγχόμενη Κυνηγητική Περιοχή (ΕΚΠ) Όσσας και αφορά έκταση 25.360,1 Ha.
6. ΣΤΟΧΟΣ ΜΕΤΡΟΥ :	Διατήρηση γενετικής καθαρότητας πανίδας
7. ΩΣ ΠΙΕΣΗ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	G07 Κυνήγι
8. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΜΕΤΡΟ	ΖΕΠ Όρος Όσσα (GR1420007)
9. ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΟΥ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΕΤΑΙ/ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	24.11 Θήρα
10. ΤΥΠΟΙ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ	4090: Ενδημικά ορεινά μεσογειακά χέρσα εδάφη με ακανθώδεις θάμνους
11. ΕΙΔΗ ΦΥΤΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ	<i>Alectoris sp., Phasianus sp., Lepus sp.,</i>
12. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Μεσοπρόθεσμο
13. ΧΡΟΝΙΚΟ ΒΑΘΟΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	6-12 έτη
14. ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΜΕΤΡΑ	
15. ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ	
16. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ	Χαμηλή
17. ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Δασαρχείο Λάρισας
18. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Οι δαπάνες εκτροφής παραλαβής, μεταφοράς & υλοποίησης του εμπλουτισμού βαρύνουν τις φιλοθηραματικές δαπάνες των Κυνηγετικών Ομοσπονδιών και των Κυνηγετικών Συλλόγων και περιλαμβάνονται στον εγκεκριμένο, από τις εποπτεύουσες δασικές υπηρεσίες, προϋπολογισμό τους.
19. ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	Κυνηγετικές Ομοσπονδίες, Κρατικά εκτροφεία
20. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	
21. ΘΕΣΜΙΚΕΣ Η ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Πιστοποιητικό Καταλληλότητας Απελευθέρωσης
22. ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ (ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ)	

¹ Σώκος Χ., Μπίρτσας Π. (2013): Σύλληψη και μεταφορά πεδινής πέρδικας για επανεγκατάσταση πληθυσμού. 16ο Πανελλήνιο Δασολογικό Συνέδριο. Ελληνική Δασολογική Εταιρεία. Θεσσαλονίκη 2013, σελ. 1104-1105.

**«Μελέτη 4: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Θεσσαλίας»
ΕΠΜ 1ης ομάδας περιοχών, Μέτρα διαχείρισης σΠΠΒ όρους Όσσας**

1. ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	Απαγόρευση εισόδου και περίφραξη σπηλαίων
2. ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	MD_ELBA14207_CF12_01
3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	CF12 Άλλα μέτρα που σχετίζονται με τις οικιστικές, εμπορικές, βιομηχανικές και ψυχαγωγικές υποδομές την λειτουργία τους και σχετικές δραστηριότητες η
4. ΤΥΠΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	Παρέμβαση με τη μορφή έργου
5. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:	Το μέτρο αποσκοπεί στη μελέτη και κατασκευή διατάξεων αποτροπής εισόδου του κοινού στα σπήλαια (8310) τα οποία αποτελούν καταφύγιο Χειρόπτερων και στενοενδημικών ασπόνδυλων. Περιοχή εφαρμογής: Το μέτρο αφορά τα σπήλαια: Λιπαρότρυπα, Κόκκινος Βράχος, Νυμφών, Προφήτης Ηλίας, τα οποία εμπίπτουν σε τμήμα της ζώνης B7 (ΖΠΦ), η οποία έχει συνολική έκταση 811,2 Ha και στην Γ8 ζώνη (ΖΔΟΕ).
6. ΣΤΟΧΟΣ ΜΕΤΡΟΥ :	Προστασία χειρόπτερων και στενοενδημικών ασπόνδυλων
7. ΩΣ ΠΙΕΣΗ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	F01: Μετατροπή άλλων χρήσεων γης σε χρήσεις κατοικίας ή αναψυχής (εξαιρουμένης της αποξήρανσης και της τροποποίησης των ακτών, των εκβολών και των παράκτιων συνθηκών)
8. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΜΕΤΡΟ	ΕΖΔ Αισθητικό Δάσος Όσσας (GR1420003)
9. ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΟΥ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΕΤΑΙ/ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	Απαγόρευση εισόδου σε σπήλαια
10. ΤΥΠΟΙ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ	8310: Σπήλαια των οποίων δεν γίνεται τουριστική εκμετάλλευση
11. ΕΙΔΗ ΦΥΤΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ	Χειρόπτερα: <i>Rhinolophus hipposideros</i> , <i>Myotis bechsteinii</i> Σπηλαιόβια στενοενδημικά ασπόνδυλα: <i>Chthonius sestasi</i> , <i>Albaniola thessalica</i> , <i>Chthonius cryptus</i> , <i>Chthonius sestasi</i> , <i>Laemostenus stussineri</i> , <i>Bryaxis ossaeus</i> , <i>Chthonius sestasi</i>
12. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Βραχυπρόθεσμα
13. ΧΡΟΝΙΚΟ ΒΑΘΟΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	1-3 έτη
14. ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΜΕΤΡΑ	
15. ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ	-
16. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ	Υψηλή
17. ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Δασαρχείο Λάρισας
18. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	14.000€
19. ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) & Ταμείο Συνοχής
20. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	
21. ΘΕΣΜΙΚΕΣ Η ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Θέσπιση απαγόρευσης
22. ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ (ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ)	

1. ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	Παρακολούθηση προστατευτέου αντικειμένου (Μελέτες βάσης)
2. ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	MD_ELBA14207_CS03_01
3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	CS03: Βελτίωση των οικοτόπων των ειδών των Οδηγιών
4. ΤΥΠΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	Εναπομένοντα κενά γνώσεων και ερευνητικές ανάγκες
5. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	Το μέτρο είναι εξειδικευμένο και αφορά στην βελτίωση των δεδομένων για τα προστατευτέα είδη πανίδας και χλωρίδας. Ειδικότερα το μέτρο αποσκοπεί στην καταγραφή του πλούτου και της αφθονίας, χωρικά εξαρτημένων των προστατευόμενων • ενδημικών και σπάνιων φυτών, • ασπόνδυλων • αμφιβίων και ερπετών της χέρσου και των γλυκών νερών • βίδρας • αρτιοδάκτυλων • χειρόπτερων • πτηνών Επίσης στον εντοπισμό των χώρων διαχείμασης και των θερινών καταφυγίων των χειρόπτερων και των θέσεων φωλιάσματος αρπακτικών και νεκροφάγων πτηνών. Περιοχή εφαρμογής: Όλη η έκταση της ΕΖΔ και ΖΕΠ.
6. ΣΤΟΧΟΣ ΜΕΤΡΟΥ :	Βελτίωση της γνώσης για τα προστατευτέα είδη
7. ΩΣ ΠΙΣΗ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	-
8. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΜΕΤΡΟ	ΕΖΔ Αισθητικό Δάσος Όσσας (GR1420003) ΖΕΠ Όρος Όσσα (GR1420007)
9. ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΟΥ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΕΤΑΙ/ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	-
10. ΤΥΠΟΙ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ	
11. ΕΙΔΗ ΦΥΤΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ	Ενδημικά και σπάνια φυτά, προστατευόμενα ασπόνδυλα, ερπετά, χειρόπτερα, τρωκτικά, πτηνά
12. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Βραχυπρόθεσμα
13. ΧΡΟΝΙΚΟ ΒΑΘΟΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	-
14. ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΜΕΤΡΑ	Μέτρα λοιπών ΠΠΒ
15. ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ	
16. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ	Υψηλή
17. ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΥΠΕΝ / Μονάδα Διαχείρισης Εθνικού πάρκου Ολύμπου
18. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Εκτιμάται ότι απαιτούνται 145 ημέρες παρακολούθησης, υπολογισμένες με την αμοιβή ανθρωποημέρας επιστήμονα εμπειρίας 10-20 ετών, ήτοι 450 €/d x τ.κ. 1,351 = 607,95 € και με στρογγυλοποίηση ~608€, οπότε προκύπτει: 145 μέρες x 608 = 88.160 €.
19. ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	Πράσινο ταμείο
20. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	
21. ΘΕΣΜΙΚΕΣ Η ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	
22. ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ (ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ)	

**«Μελέτη 4: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Θεσσαλίας»
ΕΠΜ 1ης ομάδας περιοχών, Μέτρα διαχείρισης σΠΠΒ όρους Όσσας**

1. ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	Χαρτογραφική αποτύπωση & μελέτη δασικής διαχείρισης παραποτάμιας βλάστησης
2. ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	MD_ELBA14207_CF10_01
3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΤΡΟΥ	CF10: Διαχείριση των αλλαγών στα υδρολογικά και παράκτια συστήματα και τα υφιστάμενα τους καθεστώτα για σκοπούς κατασκευών και ανάπτυξης
4. ΤΥΠΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	Άλλο Μέτρο διατήρησης οικότοπων και ειδών
5. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	Το μέτρο αυτό αποσκοπεί στη διατήρηση της παραποτάμιας βλάστησης και στην αύξηση του πλούτου και της αφθονίας παρυδάτιων πτηνών . Για τον σκοπό αυτό απαιτείται αρχικά χαρτογραφική αποτύπωση της παραποτάμιας βλάστησης και στην συνέχεια μελέτη δασικής διαχείρισης Η χαρτογραφική αποτύπωση θα γίνει σε κλίμακα 1 :1000 και θα έχει πλάτος 50 m από τη βαθιά γραμμή ρέματος (συνολικά 100 m) και θα αποτυπώνονται : • Η βαθιά γραμμή του υδατορέματος • Τα υφιστάμενα τεχνικά έργα και έργα υποδομής • Τα μεμονωμένα δέντρα ή συστάδες δένδρων, το περίγραμμα των καλλιεργούμενων περιοχών κλπ Η μελέτη αφορά την παρόχθια ζώνης του Ξηρόλακκα. Περιοχή εφαρμογής: Τμήμα Ξηρόλακκα ποταμού (EL0817R000101065N), μήκους 4 km, που εμπίπτει στη ζώνη ΖΔΟΕ- Γ8 .
6. ΣΤΟΧΟΣ ΜΕΤΡΟΥ :	Προστασία παραποτάμιας βλάστησης από εκχερσώσεις
7. ΩΣ ΠΙΕΣΗ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	B09: Αποψίλωση δασών αφαίρεση όλων των δένδρων
8. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΜΕΤΡΟ	ΕΖΔ Αισθητικό Δάσος Όσσας (GR1420003) ΖΕΠ Όρος Όσσα (GR1420007)
9. ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΟΥ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΕΤΑΙ/ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	
10. ΤΥΠΟΙ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ	92C0: Δάση Platanus orientalis και Liquidambar orientalis (Platanion orientalis)
11. ΕΙΔΗ ΦΥΤΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ	Παρυδάτια πανίδα
12. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Μακροπρόθεσμα
13. ΧΡΟΝΙΚΟ ΒΑΘΟΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	6-12 έτη
14. ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΜΕΤΡΑ	
15. ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ	
16. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΤΡΟΥ	Μέτρια
17. ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Δ/ΝΣΗ ΔΑΣΩΝ
18. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	50.000 €
19. ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
20. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	Πράσινο Ταμείο
21. ΘΕΣΜΙΚΕΣ Η ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	
22. ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ (ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ)	